

Република Србија

КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТУ

КОНКУРЕНЦИЈЕ

Број: 6/0-02-134/2016-8

Датум: 24. фебруар 2016. године

Београд

Председник Комисије за заштиту конкуренције на основу члана 37. став 2. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, број 51/09 и 95/13), чл. 192. ст. 1. Закона о општем управном поступку („Службени лист СРЈ“, бр. 33/97, 31/01 и „Службени гласник РС“ бр. 30/2010) и члана 2. став 1. тачка 6. Тарифника о висини накнада за послове из надлежности Комисије за заштиту конкуренције („Службени гласник РС“ број 49/2011), одлучујући по пријави концентрације заведеној под бројем 6/0-02-134/2016-1, коју је поднело привредно друштво Asseco SEE д.о.о., са седиштем на адреси Милутина Миланковића 19Г, Београд, које заступа пуномоћник Игор Гашпар из Београда, Милутина Миланковића 19Г, дана 24. фебруара 2016. године, доноси следеће

РЕШЕЊЕ

I ОДОБРАВА СЕ у скраћеном поступку концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем непосредне контроле привредног друштва Asseco SEE д.о.о., са седиштем на адреси Милутина Миланковића 19Г, у Београду, регистрованог у Агенцији за привредне регистре Републике Србије под матичним бројем 07432451, над привредним друштвом Chip card а.д., са седиштем на адреси Босе Милићевић 8, у Београду, регистрованим у Агенцији за привредне регистре Републике Србије под матичним бројем 17564374, стицањем 53,81% акција.

II УТВРЂУЈЕ СЕ да је друштво Asseco SEE д.о.о., са седиштем на адреси Милутина Миланковића 19Г, у Београду, у целости извршило своју обавезу плаћања накнаде за издавање овог решења дана 21. 01. 2016. године, уплатом износа од 3.069.382,50 РСД (словима: тримилионашездесетдеветхиљадатристаосамдесетдва динара и педесет пара) што представља динарску противвредност износа од 25.000,00 евра (словима: двадесетпетхиљада евра) према средњем курсу Народне банке Србије на дан уплате, на рачун Комисије за заштиту конкуренције отворен код Министарства финансија Управе за трезор.

Образложење

Привредно друштво Asseco SEE д.о.о., са седиштем у Београду, поднело је дана 20. 01. 2016. године преко пуномоћника пријаву концентрације која настаје стицањем контроле над друштвом Chip Card а.д., са седиштем у Београду, са предлогом да Комисија за заштиту конкуренције одлучи и одобри исту у скраћеном поступку. Накнада за издавање акта је уплаћена у целости.

Одлучујући по поднетој пријави, председник Комисије (у даљем тексту: председник или Комисија) је извршио увид у поднету пријаву и поднеске од 22. 01., 29. 01., 09. 02. и од 10. 02. 2016. год., те је закључио да треба одлучити као у диспозитиву овог решења из разлога који ће даље бити образложени.

Увидом у изводе из одговарајућих регистара привредних субјеката, овде учесника концентрације, у њихове финансијске извештаје, као и у друге достављене доказе, утврђено је следеће.

Учесник концентрације Asseco SEE д.о.о. (у даљем тексту: подносилац пријаве или Asseco) је друштво са ограниченом одговорношћу, регистровано у Агенцији за привредне регистре Републике Србије (АПР) под матичним бројем 07432451, регистрована делатност „Рачунарско програмирање“, шифра делатности: 6201. Основне делатности Asseca су: израда и одржавање софтвера за финансијске институције на Microsoft и Oracle платформи; продаја и одржавање опреме из области платних картица банкомата и POS терминала; продаја и одржавање рачунарских мрежа; испорука и одржавање комплексних ИТ система (хардвера и софтвера); као и развој мобилног и интернет банкарства кроз продају решења и сервисни центар. Партнер је водећих светских ИТ компанија као што су Microsoft, Oracle, Cisco System, HP, IBM, Wincor Nixdorf, Ingenico, EMC и других.

Једини члан друштва, са 100% удела, је друштво Asseco South Eastern Europe SA (ASEE), са седиштем на адреси Olchowa 14, Rzeszow, Република Пољска. Исто је под контролом друштва Asseco Poland SA, акционарског друштва са седиштем у Пољској, чије су акције листиране на Варшавској берзи и које су као такве предмет свакодневне трговине. Ниједан акционар не поседује 25% или више акција (највећи акционар је Aviva Pension Fund са 11,31% акција). Према наводима у Пријави, на тржишту Србије присутно је искључиво преко овде подносиоца пријаве. Групација се бави продајом сопствених и софтверских решења трећих лица, пружа услуге имплементације, интеграције и outsourcing-a (могући превод је екстернализовање), и то у сегментима решења за банкарске послове, платних и решења везаних за интеграције система.

Asseco има следећа зависна друштва у Србији: UNI4GOLD д.о.о. Београд, регистровано у АПР-у под матичним бројем 20266767, регистрована делатност „Рачунарско програмирање“, шифра делатности: 6201, 100% удела, с тим што је у току поступак брисања из регистра без ликвидације услед припајања овде подносиоцу пријаве; EMS д.о.о. Београд, регистровано у АПР-у под матичним бројем 20231858, регистрована делатност „Посредовање у продаји разноврсних производа“, шифра делатности: 4619, 100% удела; SRMI Invest д.о.о. Београд, регистровано у АПР-у под матичним бројем 20296135, регистрована делатност „Делатност холдинг компанија“, шифра делатности: 6420, 100% удела, бави се инвестирањем у непокретности у Србији, давањем у закуп и управљањем пословним просторима. Asseco има 45% удела у друштву Multicard д.о.о. Београд, регистрованом у АПР-у под матичним бројем 20580372, регистрована делатност „Обрада података, хостинг и сл“, шифра делатности: 6311. Према наводима у допуни пријаве од 29. 01. 2016. год., над овим друштвом има заједничку контролу са друштвом Algotech из Београда, које има 55% удела. У Црној Гори има 50% удела у Сервисном центру за електронско пословање e-top д.о.о. Подгорица, број регистрације 5-0234622, регистрована делатност „Остале телекомуникационе дјелатности“, шифра делатности 6190. Сва зависна друштва стицаоца контроле се, у смислу члана 5. Закона, третирају као један учесник на тржишту.

Учесник концентрације Chip card а.д. (у даљем тексту: циљно друштво или Chip card) је акционарско друштво, регистровано у АПР-у под матичним бројем 17564374, регистрована делатност „Обрада података, хостинг и сл“, шифра делатности: 6311. Сертификовано је за процесинг трансакција националних и светских брендова платних картица Visa, MasterCard, DinaCard и Diners/Discover. Делатност циљног друштва биће образложена касније у тексту у вези са утврђивањем релевантног тржишта. Циљно друштво нема уделе или акције у било којем другом учеснику у Србији. Пре спровођења концентрације, власничка структура је следећа: Halkbank а.д. Саџак, Findomestic banka а.д. Београд, ЈУБМЕС банка а.д. Београд, Поштанска штедионица а.д. Београд, Привредна банка Београд а.д. у стечају, Telenor banka а.д. Београд, све са по 8,49769% акција/гласова, Нова Агробанка а.д. Београд у стечају са 9,22837%

акција/гласова, OTP banka a.d. Novi Sad са 9,22747% акција/гласова, Универзал банка а.д. Београд у стечају са 9,22747% акција/гласова, Удружење банака Србије са 9,18171% акција/гласова, Кредитно - експортна банка а.д. Београд у ликвидацији са 2,92137% акција/гласова и Развојна банка Војводине а.д. Нови Сад у стечају са 9,22747% акција/гласова.

Предметна концентрација се реализује кроз више аката и радњи у циљу стицања контролног броја акција/гласова у циљном друштву. С обзиром да је неколико банака сувласника акција у поступку стечаја или ликвидације (напред наведене), Агенција за осигурање депозита (АОД) као надлежна државна агенција за управљање банкама које су у поступку стечаја или ликвидације, спровела је поступак продаје акција у циљном друштву. Halkbank a.d. Ђакак (бивша Чачанска банка) прикључила се овом поступку у циљу продаје својих акција. Поступак продаје је спроведен у складу са Законом о стечају и ликвидацији банака и друштава за осигурање (Службени гласник РС бр. 14/2015), Законом о стечају (Службени гласник РС бр. 104/2009, 99/2011, 71/2012 и 83/2014) и у складу са Законом о привредним друштвима (Службени гласник РС бр. 36/2011, 99/2011, 83/2014 и 5/2015). На основу ових прописа, дана 15. 01. 2016. године закључен је „Уговор о купопродаји акција друштва Chip card а.д. Београд“ између овде подносиоца пријаве, друштва Asseco SEE д.о.о. Београд, као купца, с једне стране, и Нове Агробанке а.д. Београд у стечају, Развојне банка Војводине а.д. Нови Сад у стечају, Универзал банке а.д. Београд у стечају, Привредне банке Београд а.д. Београд у стечају, Кредитно - експортне банке а.д. Београд у ликвидацији и Halkbanke a.d. Ђакак, као продавца, с друге стране. Уговор је оверен од стране јавног бележника Јованке Јовановић у Београду – Палилули, под бројем УОП 105-2016 дана 15. 01. 2016. год. Asseco је, под условима и на начин из предметног Уговора, стекао укупно 106121 акција, које представљају 47,6% постојећег броја акција у циљном друштву. Куповина постојећих акција у власништву Halkbanke a.d. Ђакак и постојећих акција којима располаже Агенција за осигурање депозита, повезана је и условљена одобрењем Комисије као и тиме да друштву Asseco буде омогућено да у поступку докапитализације упише и уплати 30.000 комада обичних акција на име и са правом гласа. У том смислу, дана 21. 10. 2015. године учесници концентрације (Asseco и Chip card), закључили су Уговор о критеријумима за учествовање купца у поступку докапитализације Chip card а.д. Београд, оверен код јавног бележника Славољупке Павловић под бројем УОП бр. 74/2016 дана 18. 01. 2016. године, којим је уговорено спровођење докапитализације циљног друштва односно издавање нових акција (са обимом емисије минимално 30.000 и максимално 60.000 комада нових акција). Анексом овог Уговора, закљученим 21. 12. 2015. године, и овереним код јавног бележника Славољупке Павловић под бројем УОП бр. 74/2016 дана 18. 01. 2016. године, прецизирано је да ће бити извршен упис 30.000 нових акција. Поступајући у складу са овим уговором и анексом, Скупштина друштва Chip card је дана 15. 01. 2016. године донела Одлуку о издавању VII емисије обичних акција без јавне понуде ради повећања основног капитала новим улозима, којом је одлучено да се емитује нова емисија од 30.000 нових акција, а да право уписа и уплате акција имају постојећи акционари друштва и унапред познати купац акција Asseco, под условима и у року као у члану 7. ове Одлуке. По спроведеној докапитализацији, укупан број акција у циљном друштву биће 252.943 комада акција. Ако би Asseco стекао планираних додатних 30.000 нових акција, имао би укупно 136.121 комад акција што представља 53,81% укупног броја акција, чиме би стекао и контролу над циљним друштвом Chip card. Након спровођења концентрације, власничка структура циљног друштва би била следећа: Asseco 53,81%, Findomestic banka a.d. Beograd 7,49%, Telenor banka a.d. Beograd 7,49%, OTP banka a.d. Novi Sad 8,13%, Поштанска штедионица а.д. Београд 7,49%, Удружење банака Србије 8,13%, и ЈУБМЕС банка а.д. Београд 7,49% акција.

Из свега наведеног произлази да предметна трансакција представља концентрацију у смислу чл. 17. ст. 1. тач. 2. Закона. Учесник на тржишту који стиче контролу има обавезу пријаве концентрације у смислу чл. 61. ст. 1. тач. 1. Закона, што је утврђено увидом у финансијске извештаје учесника концентрације. Пријава је поднета благовремено у складу са чл. 63. ст. 1.

тач. 1. Закона, и у складу са Уредбом о садржини и начину подношења пријаве концентрације („Службени гласник РС“, бр. 89/2009).

Релевантно тржиште одређено је у складу са чл. 6. Закона и Уредбом о критеријумима за одређивање релевантног тржишта („Службени гласник РС“, бр. 89/2009). Сходно чл. 2. Уредбе о критеријумима за одређивање релевантног тржишта, релевантно тржиште производа представља скуп роба/услуга које потрошачи сматрају заменљивим у погледу њиховог својства, уобичајене намене и цене. Полазећи од својстава, намене и цене предметног скупа роба/услуга, односно од стварне делатности учесника концентрације, одређено је релевантно тржиште производа у конкретном случају, уважавајући процену релевантног тржишта коју је дао подносилац пријаве.

Asseso пружа услуге из више сегмената информатичког (ИТ) пословања, укључујући развој софтвера за банке и друге финансијске институције, продају софтвера светских компанија, продају хардвера и интеграције система, инсталацију и подршку ИТ инфраструктури, консалтинг и едукацију корисника. Највећи део прихода у претходне три године, остварило је од outsourcing-а и одржавања софтвера (у 2015. години 1.194.404.000 динара од укупно 3.965.812.000 динара), од продаје хардвера (у 2015. години 759.098.000 динара), од одржавања хардвера (у 2015. години 658.551.000 динара) итд.

Циљно друштво пружа одређене outsource услуге банкама и то услуге обраде трансакција иницираних коришћењем банкарских платних картица приликом плаћања роба и услуга од стране корисника ових картица. Друштво пружа и следеће услуге: мобилна „бесконтактна“ плаћања заједно са норвешком компанијом MeaWallet; бесконтактна плаћања (PayPass, PayWave) која подразумевају подршку клијентима у процесу сертификације и издавања бесконтактних платних картица – хост Chip card је сертификован за бесконтактна плаћања; различите услуге на банкоматима и то увођење нових функција на банкоматима као што су упит стања, плаћање рачуна, PIN Management и то промена PIN кода и деблокада offline PIN кода, допуне мобилних телефона, пренос средстава с рачуна на рачуна и томе слично; издавање платних картица (Card Management System) укључујући персонализацију, издавање и управљање „животним“ циклусом дебитних, кредитних, gift, loyalty/cobrand и сличних картица; услуге процесирања ауторизације и финансијски клиринг АТМ и ПОС трансакција, упите стања, „eCommerce/MOTO“, 3D Secure у складу са правилима картичарских организација; менаџмент терминала што подразумева сертификацију терминала, дефинисање на хосту и вођење „животног“ века терминала; услуге SMS сервиса почев од слања SMS-а приликом провлачења картице са потврдом па до достављања стања благајне банкомата; мониторинг терминала који подразумева надгледање техничке исправности, risk мониторинг и сравњивање стања благајне банкомата са књиговодственим стањем; risk менаџмент, с обзиром да има иновативни систем за спречавање злоупотреба на картицама (превенција и детекција); послови Call центра, уз услуге мониторинга система 24 часа дневно 7 дана у недељи; подршка клијентима код увођења нових производа као и консултантске услуге приликом различитих сертификација. Највећи део прихода у претходне три године, остварило је од процесирања (обраде) трансакција (у 2015. години 75.213.450 динара од укупно 141.578.631 динара) и од услуга менаџмента картица за банке (у 2015. години 39.457.131 динара).

У пријави је наведено да у досадашњој пракси Европске комисије (без позивања на конкретан случај), релевантно тржиште производа представља целокупно тржиште информатичке (ИТ) индустрије, које обухвата следеће сегменте: инсталација и подршка, која укључује и продају хардвера и софтвера, затим сегмент интеграције система, outsource услуге, развој корисничких апликација (прилагођавање апликација и повезане консултације), ИТ едукација и тренинг као и ИС консалтинг (системска интеграција односно System Integration). Подносилац пријаве даље сматра да се ова подела може применити и у конкретном случају, без даљег „дељења“ појединих сегмената. Подносилац пријаве се позвао и на досадашњу праксу Комисије у

дефинисању релевантног тржишта производа у овој области, и то на ставове изнете у решењу бр. 6/0-02-465/2013-9 из 2013. године и у решењу број 6/0-02- 665/2015 из 2015. године.

Подносилац пријаве је предложио да се као релевантно географско тржиште за потребе ове трансакције одреди територија Републике Србије, што је Комисија прихватила. За оцену предметне концентрације, релевантно географско тржиште је национална територија Републике Србије, у складу са чл. 6. ст. 3. у вези чл. 2. Закона. Ово стога што учесници концентрације обављају своју делатност на целој територији Србије, као и већина других учесника на ИТ тржишту. Специфичност ИТ услуга је њихова дисперзивност, односно захваљујући коришћењу савремених средстава комуникација могу се пружати из једног места великом броју корисника на великом географском подручју.

Имајући у виду делатност учесника концентрације и својства и намену роба/услуга које они пружају, Комисија сматра да би дефинисање релевантног тржишта производа као целокупно тржиште ИТ индустрије било неадекватно и прешироко у односу на понуђене категорије релевантних производа/услуга (јер исто обухвата и производњу компјутера и периферних уређаја, компјутерско програмирање, итд.). За оцену предметне концентрације, релевантно тржиште производа се може одредити као тржиште информатичких (ИТ) услуга, које укључује неколико врста услуга, с тим што ће у конкретном случају бити потребно одредити релевантно тржиште производа у ужем смислу као тржиште *outsorce* ИТ услуга. Европска комисија је у својим одлукама такође дефинисала релевантно тржиште производа као тржиште ИТ услуга, које обухвата више врста услуга: ИТ менаџмент (*outsourcing of infrastructure and/or applications*), консултантске услуге, оперативна подршка, апликације и *delivery* (нпр. у одлуци М. 5197 *Hewlett Packard/Electronic Data System Corp.*). Разлог који иде у прилог овако широко дефинисаном релевантном тржишту производа је околност да је стицалац контроле присутан у свим наведеним сегментима ИТ услуга, као и већина конкурената. Као што је наведено у пријави, велике ИТ компаније покривају више сегмената ИТ пословања, првенствено због међусобне повезаности различитих услуга и сегмената, што даље имплицира трендове формирања интегралног приступа у циљу задовољења што ширих потреба ИТ корисника. Тачније речено, иако је могуће понудити купцу сваки сет услуга појединачно, уобичајена је понуда која обухвата (што) више услуга, а један од разлога за то јесте и околност да су ИТ услуге комплементарне и стога је претпоставка да више вреде ако се нуде/продају заједно.

Комисија сматра да се може прихватити да тржиште ИТ услуга у конкретном случају укључује оне врсте ИТ услуга које су наведене у пријави и које су јасно изложене у приложеном закључном извештају IDC Adriatics-a (*International Data Corporation Adriatics:„Serbia IT Services 2015-2019 Forecast and 2014 Vendor Shares“*), укључујући и податке о величини тржишта и о тржишном учешћу. Вредност укупног тржишта ИТ услуга у Србији у 2014. години износила је 147,56 милиона УСД, исказано кроз укупан годишњи приход свих ИТ друштава. Од тога, сегмент инсталације и подршке приходује 36% (у вези хардвера и софтвера), интеграција система 32,87%, *outsorce* услуге 14,9% (или екстернализоване услуге), развој корисничких апликација 8,47%, сегмент едукације 5% и ИС консалтинг 2,71% од укупно остварене вредности. Према критеријуму оствареног прихода и посматрано на тржишту ИТ услуга у целини, водећи сервис провајдер је овде стицалац контроле са 20,1%, Сага д.о.о. Београд са 13,1%, ATOS IT Solutions and Services са 9,8%, Hewlett Packard са 6,8%, као и IBM са 6%. Остали учесници имају укупно око 43,3%, што је у пријави оцењено као показатељ да тржиште није концентрисано. На овако шире дефинисаном релевантном тржишту, циљно друштво (које је присутно само у сегменту *outsorce* услуга) има 0,9% учешћа. С обзиром на мало тржишно учешће циљног друштва и да је исто присутно само у једном сегменту, може се закључити да предметна концентрација неће довести до значајне промене комбинованог учешћа учесника концентрације на тржишту ИТ услуга, а свакако не ни до битне промене структуре овог тржишта. Иначе, тржишна учешћа су дата за 2014. годину, с обзиром да у тренутку подношења

пријаве нису познати и нису коначни извештаји и извори података о приходима за 2015. годину.

Стицалац контроле је присутан у свим наведеним сегментима ИТ услуга, док је циљно друштво присутно само у сегменту *outsorce* услуга у ком долази до преклапања активности учесника концентрације, што даље захтева да се овај сегмент дефинише као релевантно тржиште производа у ужем смислу. Тржиште *outsorce* услуга обухвата више врста послова/услуга који су поверени на реализацију и обраду ИТ фирмама. Према наводима у пријави, у оквиру овог сегмента, циљно друштво има око 6,2% тржишног учешћа, мерено приходом од обраде банкарских трансакција насталих коришћењем платних картица. Стицалац контроле има око 17% учешћа. Главни конкуренти циљног друштва, који имају делатност сличну делатности циљног друштва, су *Euronet Services* д.о.о. Београд са преко 5% на нивоу целокупног ИТ тржишта и са преко 33% учешћа на тржишту *outsorce* услуга, и *First Data Srbija i Crna Gora* д.о.о. Београд, са преко 3% учешћа и са преко 20% учешћа на тржишту *outsorce* услуга. Остале *outsourcing* компаније заједно имају преко 20% тржишног учешћа. Из наведеног јасно произлази да ће предметна концентрација имати ефекте првенствено на овом тржишту, кроз повећање тржишног учешћа, који ће у наредним годинама бити у порасту, што ће даље у тексту бити образложено.

Међутим, мора се имати у виду да су учесници концентрације фокусирани на различите врсте *outsorce* услуга, коју околност је Комисија посебно размотрила. Као што је већ речено, у пријави и допунама је изричито наведено да циљно друштво пружа само одређене *outsorce* услуге банкама и то услуге обраде трансакција иницираних коришћењем банкарских платних картица што је претходно било детаљно образложено. У вези ставке „*outsourcing* и одржавање софтвера“ код прихода *Assesa*, Комисија је тражила додатно изјашњење, првенствено како би утврдила које услуге су обухваћене овом ставком и да ли има евентуалног преклапања са услугама *outsourcing*-а које пружа циљно друштво. Подносилац пријаве се изјаснио на ове околности у допуни пријаве од 29. 01. 2016. год. на следећи начин. Одржавање софтвера чини претежни део ове ставке. *Outsourcing* услуге банкама обухватају:

- Услуге у вези са пословањем са банкоматима и ПОС уређајима (платним терминалима) и то како обезбеђивање уређаја (*Automated Teller Machine* или АТМ, и *Electronic Funds Transfer Point of Sale* или ПОС) тако и одржавање хардвера и софтвера тих уређаја. Циљно друштво нема активности у овој области;
- Услуге у области електронског банкарства при чему је софтвер у власништву подносиоца пријаве и омогућава банкама да употребом овог софтвера (и припадајућег хардвера) пружају услуге интернет и мобилног банкарства клијентима, физичким и правним лицима. Услуге интернет и мобилног банкарства обухватају плаћање, мењачке послове, проверу стања на рачуну, оперативну комуникацију са банком као што је подношење захтева за одобравање минуса, итд. Све ове услуге се врше без коришћења платних картица, АТМ и ПОС уређаја, односно без услуга процесинга које пружа циљно друштво. Како је подносилац навео у допуни од 29. 01. 2016. год., *Asseso* нема активности у обради трансакција насталих коришћењем банкарских платних картица, чиме се бави циљно друштво, и то како непосредно, тако ни преко својих зависних друштва. Друштво *Multicard*, над којим остварује заједничку контролу, има сопствену мрежу аутомата (40 банкомата, што представља 1,52% од укупног броја банкомата у Србији), коју нуди на коришћење већем броју банака. У 2014. години, преко његових банкомата реализовано је 529.438 трансакција, што чини 0,75% у односу на 71,2 милиона реализованих трансакција (извор Народна банка Србије). Циљно друштво не пружа ову услугу, а *Multicard* се не бави процесингом трансакција односно услугама које пружа циљно друштво. Важно је навести и то да процесинг платних картица банке могу обављати у оквиру сопственог „*in-house*“ решења, или у заједничким центрима у иностранству, што неке и чине. Иначе, за цели сегмент *Outsourcing*-а важи констатација да се ови послови могу обављати у оквиру сопственог „*in-house*“ решења корисника/купца, а разлоге зашто се то не чини, треба тражити кроз оцену исплативости.

С обзиром на наводе подносиоца пријаве да нема никаквог преклапања у погледу услуга Outsourcing-a између стицаоца контроле и циљног друштва, за оцену ефеката у конкретном случају није неопходно даље сегментирати ово тржиште, што би иначе било и могуће и потребно. Наиме, ако би релевантно тржиште производа спустили на ниво појединих врста услуга, не би дошло ни до какве промене тржишног учешћа нити до промене степена концентрисаности, јер би Asseco и Chip card били учесници на различитим релевантним тржиштима. С друге стране, имајући у виду повезаност и комплементарност ИТ услуга у целини као и услуга у оквиру Outsourcing-a, важно је оценити ефекте управо на тржишту Outsourcing-a у целини.

Иначе, у зависности од околности сваког конкретног случаја концентрације, могуће је дефинисати у ужем смислу не само релевантно тржиште ИТ услуга, већ и наведене сегменте овог тржишта, па тако и тржиште Outsourcing-a. На пример, у напред цитираној одлуци ЕК, наведено је да резултати спроведеног маркет теста дају благу предност даљој подели овог сегмента на тржиште Application Outsourcing-a и Infrastructure Outsourcing-a. У одлуци ЕК М.2478 IBM Italia/Business Solutions/JV, размотрено је даље сегментирање према величини корисника/купаца, и то да ли су купци велика или мала и средња предузећа (што у овом поступку није основано јер су купци претежно банке). Можда најзначајније питање у овом поступку јесте да ли релевантно тржиште треба уже дефинисати према економском сектору у ком су активни купци услуга (тзв. verticals). Ово пре свега због околности да су, у сегменту outsource услуга, купци учесника концентрације банке (претежно), односно да се ради о услугама везаним за банкарско пословање. У вези купаца, важно је напоменути да су купци циљног друштва банке које су истовремено и суоснивачи односно сувласници удела, и да из података о вредности и обиму продаје и података о највећим купцима и вредности продаје у претходне три године, произлази да се ради о истој вредности. Према закључном извештају IDC Adriatics-a, комбиноване финансије (значи не само банкарство) су чиниле највеће вертикално тржиште ИТ услуга у Србији у 2014. години, са 41,64 милиона долара потрошње повезане са услугама односно 28,2% тржишног удела (у односу на укупну вредност тржишта од 147,56 милиона долара). Из навода у пријави се може закључити да ће у наредним годинама вредност потрошње то јест вредност овог сегмента, бити у порасту. У конкретном случају, из доступних података о врсти и вредности услуга, произлази да није неопходно даље сегментирати тржиште outsource услуга на outsource услуга у банкарству. Ово првенствено стога што услуге које пружа циљно друштво нису супститути услугама које пружа стицалац контроле те се њихова тржишна учешћа не би битно мењала односно предметна концентрација не би довела до битне промене структуре додатно сегментираниог тржишта хоризонтално посматрано.

Према наводима подносиоца пријаве и приложеној „Студији релевантног производа и учешћа учесника у концентрацији на релевантном тржишту (Анализа тржишта ИТ услуга/обrade кард-трансакција)“, активности и домени рада Asseca и Chip card-a се не преклапају, па ће као резултат предметне концентрације доћи до повећања тржишног учешћа Asseca на целокупном ИТ тржишту на 21%, односно појединачна учешћа оба друштва се неће повећати. Међутим, ова констатација се може односити само на непосредне ефекте који ће одмах „наступити“. Иако квантитативни показатељи и очекивани временски период ефеката концентрације зависе првенствено од тржишних околности и конкуренције на тржишту, спровођењем концентрације створиће се услови за повећање прихода и тржишног учешћа пре свега циљног друштва. Према плановима и процени учесника концентрације, у наредне 2 године може доћи до повећања прихода за 10-15%, односно 20% у наредних 5 година (у односу на приход из 2015. год.). Према наводима у допуни пријаве од 29. 01. 2016. год., највећи раст прихода се очекује од продаје услуга циљног друштва ван тржишта Србије, али и од повећања прихода са домаћег тржишта по основу раста самог тржишта. Према својој најбољој процени, подносилац пријаве процењује укупан годишњи раст картичарског пословања од 8-10% у Србији, па сходно овоме, очекује се раст тржишног учешћа учесника концентрације мање од 1% на укупном ИТ

тржишту, односно повећање тржишног учешћа циљног друштва до 5% учешћа у сегменту outsourcing-a. Иначе, према извештају IDC-a, процена је да ће се потрошња на ИТ услуге у целини у Србији увећати за 8,9% у 2015. години, по принципу „година за годином“, и да ће се проширити за 12,6% према петогодишњим прорачунима до укупне вредности од 266,59 милиона УСД у 2019. години (у односу на 147,56 милиона УСД у 2014. години).

С обзиром на динамику ИТ тржишта и међусобну комплементарност ИТ услуга, оцена ефеката би требало да обухвати оцену евентуалних вертикалних ефеката, првенствено да ли концентрација може довести до „затварања“ тржишта за друге учеснике (како стварне тако и потенцијалне), као и оцену утицаја на техничке иновације. У том смислу, Комисија је посебно размотрила планове за развој и очекиване погодности, наравно у контексту других навода у пријави и допуни, што ће даље у тексту бити изнето.

Различити ИТ сегменти међусобно су повезани а услуге комплементарне у смислу да се допуњују и да корисницима више вреде ако их користе заједно. Стога ће спровођење предметне концентрације омогућити стицаоцу контроле да прошири свој портфолио производа и услуга, нудећи их повољније у интегрисаној форми, што ће му омогућити приступ новим клијентима, с којима није био у пословним односима можда и због недостатка интегралне понуде. Asseco ће респективно унапредити своју компаративну предност на тржишту, а на основу заокружене и целовите понуде. У погледу циљног друштва, важно је напоменути и приходе из докапитализације, који ће му омогућити нова улагања, и тиме унапређење услуга. Осим тога, ако се има у виду тржишна позиција стицаоца контроле у Србији и региону, предметна концентрација ће створити могућност и приступ новим клијентима за циљно друштво.

Такође, спровођењем предметне концентрације доћи ће до (вертикалне) интеграције услуга учесника концентрације у вези са АТМ и ПОС терминалима, и са имплементацијом ХЦЕ решења у оквиру апликација електронског и мобилног банкарства. Услуге Chip carda су вертикално повезане са услугама Assesa у случају када ималац картице приступи банкомату/ПОС терминалу, који је предмет услуге outsourcing-a које пружа Asseco у области пословања са банкоматима и ПОС терминалима (што је претходно у тексту образложено). Ниво вертикалне повезаности за услуге које су предвиђене плановима развоја и планираним пројектима (технолошке иновације, као што је првенствено ХЦЕ и дигитализација картица) неће бити подигнут. Наиме, ХЦЕ је софтверско-технолошко решење и представља дигитализацију материјалних платних картица. Другим речима, омогућава транзицију пластичних платних картица у дигитализовану форму која се смешта на мобилни телефон, при чему је искључиво могућа на тзв. паметним телефонима са Андроид платформама. Намена и функционалност ове форме платних картица остаје иста као код материјалних картица. Дигитализована платна картица и мобилно банкарство као две различите функције се могу интегрисати у истом телефону, у циљу олакшавања коришћења крајњих корисника – власника паметних мобитела. Међутим, банка, као пружалац банкарских услуга, може ангажовати одвојене и независне пружаоце услуга за мобилно банкарство и за ХЦЕ технологије.

Asseco има значајну тржишну позицију и значајно тржишно учешће на релевантном тржишту ИТ услуга у целини, али ће повећање тржишног учешћа након концентрације бити око 22%, а на тржишту Outsourcing-a 23-24%, уз раст наредних неколико година за око 5%. Поред тога, процена је да се ради о тржиштима која нису концентрисана, и која карактеришу ниске баријере за улазак (фактички, свако са одговарајућим техничким знањем има могућност да пружи релевантну ИТ услугу). Према томе, из доступних података произлази да нема околности које указује на реалну могућност да ће актуелним или потенцијалним конкурентима бити битно ограничен или искључен приступ добављачима и/или тржишту, тачније купцима/корисницима услуга односно да ће доћи до затварања релевантног тржишта (ни ИТ сектора у целини ни услуга outsourcing-a), које би било последица предметне концентрације.

С друге стране, мора се имати у виду да интегрисање комплементарних активности може допринети повећању ефикасности у пословању, што се и очекује у конкретном случају, а то даље значи да предметна концентрација може имати и прокомпетитивне ефекте, који ће резултирати повећањем квалитета услуга и смањењем цена. У том смислу ће даље у тексту бити образложене очекиване погодности, које су у вези са спровођењем концентрације али и са досадашњим и будућим улагањима и плановима за развој.

У претходне две године, Assesco је значајно повећао вредност капиталних инвестиција за развој софтвера, у циљу проширења свог портфолија и пружања све већег броја услуга. Друга област великог повећања инвестиција је у опрему за стицање добити, што је обухваћено сегментом *outsorce* услуга, и укључује набавку ПОС терминала и АТМ уређаја са новим технолошким решењима. Према наводима у пријави, ове инвестиције обезбеђују стабилне приходе у наредном петогодишњем периоду.

У претходним годинама, Chip card је континуирано улагао у апликативни софтвер, хардвер ХСМ, информациони систем-хардвер, и другу опрему. Улагања се односе пре свега на повећање нивоа заштите корисника платних картица, у складу са стандардима и трендовима у области финансијских услуга. Према наводима у пријави, захваљујући овим инвестицијама, смањена је могућност злоупотреба по платним картицама корисника и до 50% у односу на ниво злоупотреба на српском и на тржишту у региону, што представља значајну предност Chip card-а у односу на конкуренте. Такође, имплементацијом „Cash recycling“ сервиса, Chip card је употпунио постојећи портфолио сервиса на банкоматима. Спровођењем предметне концентрације, односно синергијом оба учесника концентрације, ова друштва ће бити у могућности да понуде комплетан АТМ сервис, који укључује рентирање банкомата, одржавање, процесинг трансакција као и додатне сервисе.

Улагање у 2015. години у имплементацију пројекта издавања дигиталних картица на платформи познатој као Хост картичарска емулација (ХЦЕ), и на плаћања путем мобилних телефона. ХЦЕ (Hosted Card Emulation) представља решење за пребацивање стандардних платних картица у дигиталну форму и њихово коришћење. Овај пројекат ће бити настављен јер се очекује да банке и остали издаваоци платних картица у наредним годинама „мигрирају“ са пластичних на дигиталне картице. С обзиром да тренутно не постоје усклађени планови развоја за 2016. годину, Assesco ће примењивати постојеће планове развоја циљног друштва. Најважнији такав план за 2016. годину односи се на инсталацију нове продукционе платформе у складу са захтевима апликативног софтвера, и због пројектованог повећања обима посла доласком нових клијената. Планирано је да инвестиција буде исплаћена у наредне три године. Такође је планирано увођење нових сервиса у складу са Законом о платним услугама, као што си припејд, поклон, и други типови картичарских производа. С обзиром да је Chip card први започео имплементацију ХЦЕ сервиса у Србији, у пријави је наведено да постоји значајна шанса да се покрије велики део тржишта у Србији и региону (око 30% од броја картица издатих на мобилним телефонима). Процена подносиоца пријаве је да ће у наредних 3-5 година банке издати бар 20-30% картичарског порфолија у дигиталном формату, уз 100% покривеност тржишта ПОС терминала који могу прихватити овај тип плаћања.

Подносилац пријаве сматра да ће се створити услови за снижавање цена услуга циљног друштва у наредне 2-3 године за око 10%, првенствено захваљујући очекиваном повећању броја банака клијената, као и због целовитости и интегрисаном приступу корисницима банкарских платних картица. Интегрални приступ овде значи увођење обраде трансакција као саставног дела понуде кард-уређаја (АТМ и ПОС), па ће се тиме створити услови за улазак кард (картичарског) пословања у трансакције малих новчаних вредности и тако додатно побољшати услуге крајњим корисницима банкарских платних картица, попуњавајући сегмент кард пословања који данас не функционише у Србији. С друге стране, увођењем интегралног приступа, формираће се реална платформа за иновације у кард пословању, као што је прављење

разлике у ценама тзв. on-us и off-us трансакција, нелинеарно формирање провизија и других погодности, које могу смањити цене за додатних 10% уз минималне трошкове процесора.

Из утврђеног чињеничног стања може се закључити да не постоји забринутост у погледу било ког критеријума за оцену дозвољености концентрације из чл. 19. Закона.

Имајући у виду све напред наведено, као и све друге наводе у пријави и допунама, закључено је да спровођење предметне концентрације неће значајно ограничити, нарушити или спречити конкуренцију на тржишту Републике Србије или његовом делу, пре свега стварањем или јачањем доминантног положаја, односно да је предметна концентрација дозвољена у смислу чл. 19. Закона. Из тог разлога, одлучено је као у ставу првом изреке овог решења.

Одлука у ставу другом донета је применом чл. 65. ст. 5. Закона о заштити конкуренције као и чл. 2. ст. 1. тач. 6. Тарифника о висини накнада за послове из надлежности Комисије за заштиту конкуренције, а на основу оствареног прихода учесника у концентрацији и са њима повезаних учесника на тржишту у претходној обрачунској години.

Поука о правном средству

Ово решење је коначно у управном поступку.

Против овог решења може се поднети тужба Управном суду у року од 30 дана од дана достављања решења.

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ

Доц. др Милоје Обрадовић